

5. He whakatakoto i etahi tikanga whanui i raro i te Tekiona 15 o "Te Ture Kaunihera Maori, 1900," hei titiro ma te Kawana me ana Minita, ara:—

- (a.) Kia whakaturia he hohipera mo nga Takiwa Maori.
- (b.) Nga kotiro Maori kia akona ki te mahi tiaki turoro.
- (c.) Kia riro ma te Tari Whakahaere i te Ora mo te Katoa e whakahaere nga takuta e awhinatia ana e te Kawanatanga mo nga takiwa Maori.
- (d.) Kia noho ko nga Kaunihera Maori me ana Komiti hei mana whakahaere i nga tamariki Maori kia haere ki te kura.
- (e.) Kia tiaki te Kawanatanga i nga ana tanumanga tupapaku me nga wahi tapu o te iwi Maori kei takakinotia.
- (f.) Kia whakapakaritia e te Kawanatanga nga wahi o te Ture Waipiro e pa ana ki te iwi Maori.

6. He nupepa hei panui i nga korero o nga Kaunihera Maori.

7. Mo nga taru kikino. Tetahi tauria huarahi-whakahaere e taea ai te whakatutuki te rarangi 23 o "Te Ture Kaunihera Maori, 1900."

8. Moni awhina mo nga mahi whakapai Marae, nga mahi tiro-tiro i nga takiwa Maori, me nga whakahaere a nga Kaunihera.

9. Etahi take takitahi pa motuhake ki etahi takiwa.

Ko nga take kihei i taea e te Huihuinga te whakahaere i nekehia mo tera Huihuinga, tena kei roto i te pukapuka o nga korero o te hui e takoto ana.

Hei kupu mutunga mo tenei ripoata, i puta he kupu mihi ma te Huihuinga Nui ki te Kaunihera o te Arawa, a ki te iwi hoki kia Te Arawa mo ta ratou atawhai pai i nga mema o te Huihuinga i roto i nga ra o te hui.

I panuitia tenei ripoata i te aroaro o te Huihuinga Nui, a i whakaaetia i te 27 o nga ra o Aperira, 1903.

IHAIA HUTANA, Tamatea,

Tumuaki o te Huihuinga.

APIRANA T. NGATA, Horouta,

APORO HARE KUMEROA, Rongokako,

Mangai Kaunihera ki te Huihuinga.

NAMA 1.

I runga i te whai-korero a Emanu Mete, Kai-rehita Penihana Kaumatua, a i runga hoki i nga waea mai a Te Raiti Honore te Pirimia, Te Hetana, kei te kainga kinotia nga penihana, o etahi kaumatua Maori e nga tai-tamariki, a kei te whiwhi ki te penihana kaumatua etahi Maori kahore nei e tika kia whiwhi, na reira ka whakaaetia e te Huihuinga Nui. Kia whakatakotoria atu enei take hei whiriwhiri pai mai ma Te Raiti Honore Te Pirimia, ara:—

1. Mehemea i runga i nga mate, i tetahi atu take tika ranei e kore e taea a tinana mai nga kai-tono Maori ki te aroaro o te Kai-whakawa i runga i te uiuinga o a ratou tono, e ahei ana kia tukua e te Kai-whakawa aua tono ki te Kaunihera Maori o te takiwa kei reira nei aua kai-tono e noho ana, ma reira e uiui a e tuku atu he ripoata ki te kai-whakawa mo runga i nga take e tika ana kia uiuia i mua o te whakaputanga o te tiwhikete, o te whakahoutanga ranei o te tiwhikete.

2. Mehemea e kore nga Maori kua whiwhi penihana e kaha ki te haere a-tinana mai ki te tango i a ratou penihana e ahei ana kia hoatu ki te Kaunihera Maori ma reira e whakaputa i runga i nga huarahi whakahaere e ata whakatakotoria.

3. Mehemea tetahi kaumatua Maori kua whiwhi penihana kaore i te noho i roto i tetahi whare totika, e ahei ana te Kai-Rehita i runga i te tono a te Tiamana o tetahi Kaunihera, a i runga hoki i te ata uiui, ki te whakahau kia utua tetahi wahi o te penihana o taua kaumatua ki te Kaunihera, kia hangaia ai tetahi whare tika mona.

4. Ko te tono a tenei Huihuinga Nui mehemea he whakaaro to te Kawanatanga a muri ake nei ki te muru atu i nga penihana kaumatua i te taha Maori, me ata pupuri tona ringa kia whai takiwa nga Kaunihera Maori ki te whakapau i to ratou kaha ki te peehi i nga raruraru kua rangona nei e te Kawanatanga.

NAMA 2.

Nga whakatikatika mo "Te Ture Kaunihera Maori, 1900."

1. Ko nga whakatikatika enei i kitea e te Huihuinga Nui mo "Te Ture Kaunihera Maori, 1900."

- (a.) Tekiona 16, rarangi (8). I muri i te kupu "marae" me apiti nga kupu "kainga, tiriti ranei."
- (b.) Tekiona 16. Me apiti he rarangi hou kia ahei te Kaunihera ki te hanga tikanga "Hei whakahaere a hei tiaki i te haere a te tangata haere hoiho, a te paki, kaata, ranei, i roto i te rohe o tetahi kainga Maori."
- (c.) Tekiona 25. Me apiti atu enei kupu ara, "Engari ia mo nga tikanga katoa i raro i nga rarangi (4), (5), (8), (13), me te (14) o tekiona 16 me whiwhi te Kaunihera ki nga mana mo te taha ki te takahanga o ana paeroa e te pakeha pera ano hoki me te Maori."
- (d.) Tekiona 17. Me patu tenei tekiona me te tekiona 2, rarangi (2) o "Te Ture Whakatikatika o te, 1901," a me paahi he tekiona hou penei ara:—"Ka whaimana te Kaunihera ki te whakatu i roto i nga tangata Maori o tetahi kainga, pa ranei, i tetahi Komiti kia kaua e iti iho i te tokotoru e maha atu ranei i te tokorima ka huaina ko te Komiti Marae, a ki te whakaaro ranei te Kaunihera e tika ana kia whakaturia he Komiti mo etahi kainga, pa e rua maha atu ranei a me whaimana taua Komiti, i raro ano ia i te mana whakahaere o te Kaunihera, ki te mahi ki te